

han har udstaaet sin Læretid og uddannet sig i sit Fag, ikke er saa dygtig, at han kan aflægge en saadan Svendeprov, som kan være et egentligt Bevis paa Dygtighed. Der er Månge, der ere bleve Svende her i Landet og i andre Lande, som ere slupne igjennem ved en Svendeprov, der er aflagt, enten ved Andres Hjælp eller ved, at de, der skulde have Tilsyn med de Paagjældende, have set igjennem Fingre med dem. Det kjæde vi Haandværkere overordentlig godt, og at Svendeproven skulde være noget egentligt Bevis paa Dygtighed og kun give dem Monopol paa at antage Lærlinge, som have underkastet sig den, tror jeg virkelig ikke, at der vil rejse sig nogen videre Stemning for i vor Haandværksstand, og heller ikke tror jeg, at Loven vil frembringe nogen Misstemning blandt Haandværkere, fordi de nævnte Personer ikke skulde faae Monopol derpaa. Det ærede Medlem sagde ogsaa, at det fornøftigvis maatte være en Betingelse for at holde Lærlinge, at man i det Hele taget havde lært Noget, men at Enhver kunde blive Mester, uden Hensyn til, om han havde lært Noget i sit Fag eller ei. Ja, men dette, at han kan blive Mester i et Fag, uden Hensyn til, om han har lært Noget eller ei — og der komme vi ind paa ganske andre Omraader — er et Bevis paa, at vi ere inde paa Tilstande, som ikke kunne afhjælpes ved, at en Mand beviser sin Dygtighed ved at aflægge Svendeprov. En Mand kan jo, naar han har tilstrækkelig Kapital, etablere en Forretning og kjøbe sig den fornødne fagmæssige Uddannelse til at lede Forretningen, og han kan faae en glimrende Forretning. Og naar vi spørge, hvem der lider Skade ved, at en saadan Mand ikke maa antage Lærlinge, forekommer det mig, at det bliver Lærlingerne, der have Skade deraf; thi en Mand kan komme til at etablere og lede en overordentlig god Forretning, hvor Lærlingen vil kunne faae en god Uddannelse i sit Fag, men han har maasse aldrig lært Faget. Vi ere nu en Gang inde paa dette Omraade, at Enhver kan gribe ind i en Haandværksnæring, og hvis vi gjøre Skridtet fuldt ud og forbyde det — hvad jeg ikke tror, vi nogen Sinde komme tilbage til; thi det er Privattapitalismens Princip, den frie Konkurrences Princip, og den gaar ikke bort derfra foreløbig — hvis vi gjøre det, hvad jeg haaber, gaar man ikke tilbage til de gamle Væbsforhold, men til ganske andre Former for vort Samfund. Det ærede Medlem sagde endvidere, at vore Haandværkere vare i Udlandet ansete for at være dygtige Folk. Men det er jo netop et Bevis paa, at de meget godt kunne

være dygtige Folk uden at have aflagt Svendeprov. Det er jo netop en Kjendsgjerning, at siden det ikke er en tvungen Sag herhjemme at aflægge Svendeprov, er der mangfoldige af vore Haandværkere, som ikke have gjort det, men ikke desto mindre finder det ærede Medlem selv, at vore Haandværkere i Udlandet blive ansete for at være dygtige Haandværkere i al Almindelighed. Det ærede Medlems Tro paa, at vi skulde vende tilbage til de gamle Tilstande, deler jeg altsaa ikke i denne Henseende, og jeg kan ikke se rettere, end at det vilde være til Skade for Lærlingen, dersom han ikke kunde komme i Lære i Forretninger, som faktisk under de nuværende Forhold kunne etableres, uden at vedkommende Leder har den fornødne fagmæssige Uddannelse. Det ærede Medlem sagde, at det vilde gaa galt med den Forretning, hvor ikke den øverste Ledelse, den Mand, som havde etableret en Forretning, havde den fornødne fagmæssige Uddannelse — ja, jeg gad spørge det ærede Medlem: hvorledes kan det være, at Aktieselskaber kunne bestaa, hvis Direktør ikke har Spor af fagmæssig Uddannelse, hvorledes kunne større Forretninger, som ere etablerede paa Grundlag af, at den Vedkommende havde Kapital, hvorledes kunne de drives paa en saadan Maade, at de gaa bedst af alle Forretninger, og gribe netop ind paa alle andre Omraader? Det er simpelt hen af den Grund, at de Vedkommende ere i Besiddelse af Kapital til at tilkjøbe sig den fornødne fagmæssige Dygtighed til at lede Forretningen, medens de selv kun beskæftige sig med den pekuniære Side af Sagen, om jeg saa maa sige med den mere forretningmæssige Side af Sagen. De spørge kun for, at Forretningerne give dem den tilbørlige Gevinst; men med Lærlingernes Uddannelse eller den egentlige fagmæssige Drift af Forretningerne have disse Folk selvfølgelig ikke det Mindste at gjøre. Derfor siger jeg, at det vil være urigtigt at hindre Lærlingen i at komme i Lære paa et saadant Etablisement, hvor han maasse kan faae langt større Vellykke til at uddanne sig end hos mindre Mestre, der kun beskæftige sig med Dele af Faget. Vi maa huske paa, at Arbejds Deling gaar bestandig fremad, man beskæftiger sig i steds høiere og høiere Grad med ganske enkelte Ting, og navnlig er det Tilfældet med Måser af mindre Mestre, at de maa kaste sig over en Specialitet i Faget for at tjene det fornødne til deres Existens. Hvad en Dreng kan lære der, bliver mange Gange ikke store Sager, det bliver ikke nogen stor Uddannelse, han faar der. Der kan derfor ikke være Tale om, at vi ville gaa vor Haandværks-